

ὅτε βέβαια ἤδοντο ὑπὸ χοροῦ παιδῶν ἢ ἀνδρῶν. — Τέλος καὶ τοῦ Εὐριπίδου, ἀναφέρεται ἐν ἐπινίκιον, ποιηθὲν ἐπὶ τῆς Ὀλυμπικῆς νίκης τοῦ Ἀλκιδιδάδου, ἐξ οὗ τὸ ἐξῆς τεμάχιον διωστήρησεν ἡμῖν ὁ Πλούταρχος (Ἀλκ. 11.).

« Σὺ δ' αἰέσομαι, ὦ Κλεινίου παῖ.
καλὸν ἂ νίκα· κάλλιστον δ',
ὃ μηδὲς ἄλλος Ἑλλάνων,
ἄρματι πρῶτα δραμεῖν
καὶ δεύτερα καὶ τρίτα,
βῆσαι δ' ἀπονῆτι,
τρίς στενωθέντ' ἐλαίῳ
κάρυκι βοᾶν παραδοῦναι. »

Περὶ τῶν ἐν τῇ ἀγωνιστικῇ τῶν Ἑλλήνων Ἐφεδρῶν.

— 0 —

Ἡ λέξις ἐφεδρος ἐν τῇ ἀγωνιστικῇ τῶν Ἑλλήνων σημαίνει ἐκείνον, ὅστις ἐν τοῖς δημοσίοις ἀγῶσιν ἐφεδρεῖται περιμένων, ἕως οὗ διακριθῇ ἀγὼν τις ἢ δι' ἀρξάμενος ἢ τοῦλάχιστον ὀρίσθεις, ἵνα διαγωνισθῇ ἐκ νέου μετὰ τοῦ ἐντεῦθεν ἐξεληθέντος νικητοῦ. Ἡ τῶν ἀθλητῶν ἀκολουθία ἐν τοῖς μεγάλοις ἀγῶσιν ὀρίζετο διὰ κλήρου, ὡς καὶ τοῦ ἐφεδρου. Περὶ δὲ τοῦ τρόπου, καθ' ὃν ἐγίνετο ἡ κλήρωσις τῶν παλαιστῶν, πυκτῶν καὶ παγκρατιαστῶν ἐν Ὀλυμπίᾳ, μνησθόμεν τινα παρὰ τοῦ Λουκιανοῦ (Ἑρμ. 5. 40). Ἐξετάζοτο ἐν πρώτοις, αἱ ἄρτιας ἢ περιττοὺς ἦν ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐν ἐκάστῳ εἶδει ἀγωνιστῶν· καὶ ἐπὶ μὲν τῆς προτέρας περιπτώσεως αὐδαὶς ἐφεδρος ἡδύνατο διαρριθῆναι, ἐπὶ δὲ τῆς ἐτέρας ὄντος δηλ. τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀγωνιστῶν 3, 5, 7 ἢ 9 ἐν τινι οἰωδῆποτε εἶδει ἀγῶνων, ἐν ᾧ οἱ λοιποὶ κληροὶ ἀνὰ δύο εἶχον σημεῖα ἢ γράμματα ὅμοια ἢ, ὡς ἔλεγον, ἀντίγραφα, τὸ ἐν αὐτῶν δὲν εἶχεν ἀντίγραφον, καὶ ὃ ἐφ' οὗ ἐπιπτεν οὗτος ἐγίνετο ἐφεδρος. Ἡ κλήρωσις τῆς ἐφεδρείας, δηλοῦμενη καὶ διὰ τῆς φράσεως ὕστατον λαχεῖν, ἐθεωρεῖτο εὐτύχημα ἰδιαιτέρον, καθ' ὅσον ὁ ἐφεδρος μετὰ πλήρους ἐτι ἰσχύος εἶχε νὰ ἀγωνισθῇ πρὸς ἤδη ἐξηνητημένους, ἢ τοῦλάχιστον διὰ μεγάλης διατάσεως ἐξησθενημένους (πρόβλ. Πλουτ. Σωλλ. 29. Πομπηί. 53.). Περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐφεδρείας ἄλλοι τῶν φιλολόγων, παλαιότερων τε καὶ νεωτέρων, ἄλλας γνώμας ἐξήνεγκον, εἰπόντες πρὸς τοῖς ἄλλοις, ὅτι ὁ ἐφεδρος δὲν εἶχε πρὸς ἓνα μόνον ἀνταγωνιστὴν, ἀλλὰ πρὸς πλείονας ν' ἀγωνισθῇ. Ἀλλὰ ἐὰν ἀναλογισθῶμεν, ὅτι πρῶτον μὲν ὁ τοῦ ἐφεδρου κληρὸς ἦν εὐτυχῆς, ἔπειτα παρουσιάζετο εἰς τὸ στάδιον ἀκρῆς ἐτι, δηλ. μετ' ἀχμαῖας ἐτι τῆς ἰσχύος, πιθανωτέρα φαίνεται ἡ ἐξῆς γνώμη. Κατὰ πρῶτον δηλ. οἱ ἐκ τῶν διαφόρων ζευγῶν τῶν ἀθλητῶν ἐξεληθέντες νικηταί, ἐπανελάμβανον πρὸς

ἀλλήλους τὸν ἀγῶνα, ἕως οὗ ἀπελείπετο εἰς μόνους, πρὸς ὃν ἔπειτα ἀντηγωνίζετο ὁ ἐφεδρος. π. χ. ἐπὶ ἑπτὰ παλαιστῶν παρουσιάζοντο τρία ζεύγη ἀνταγωνιστῶν καὶ εἰς ἐφεδρος. Τὰ τρία λοιπὸν ζεύγη ἀντεπάλαιον ἐπ' ἀλλήλα, καὶ ἐκ τῶν τριῶν ἐντεῦθεν ἐξεληθέντων νικητῶν οἱ δύο ἐπανελάμβανον πρὸς ἀλλήλους τὴν πάλιν· ὁ ἐκ ταύτης προελθὼν νικητῆς ἐπανελάμβανε τὸν ἀγῶνα πρὸς τὸν τρίτον καὶ ὁ ἐντεῦθεν εἰς καὶ μόνους νικητῆς τέλος ἀντηγωνίζετο πρὸς τὸν ἐφεδρον. Ἐκ τούτων γίνεται δῆλον, ὅτι οὕτως ὁ κληρὸς τοῦ ἐφεδρου ἦν πρὸς ἑαυτὸν μὲν εὐτυχῆς, πρὸς δὲ τὸν ἀνταγωνιστὴν του ἱκανῶς ἄδικος. Πλὴν καὶ οὕτως ἐν διαφορῶσιν τιμῇ ἦσαν οἱ ἐφεδροι, ὡς καταφαίνεται παρὰ τὰ ἄλλα καὶ ἐκ τῶν ἐξῆς τοῦ Πινδάρου (Ὀλυμ. Η'. 67, κεξ.), περὶ τοῦ Αἰγινήτου Ἀλκιμέδοντος, παιδὸς παλαιστοῦ λεγομένων.

Ὅς τύχα μὲν δαίμονος, ἀνδρείας δ' οὐκ ἀμπλακὼν
Ἐν τέτρασιν παίδων ἀπαθήκατο γυίοις
Νόστον ἔχθιστον καὶ ἀτιμωτέραν γλῶσσαν καὶ ἐπίρρυπον αἶμον, κτλ.

Ὅστις, ὡς ἐκ τῶν λέξεων ἐν τέτρασιν γυίοις φαίνεται, ἦν ἐφεδρος ἐπὶ δύο ζευγῶν παλαιστῶν. Ἀλλ' ἡ τύχη τοῦ ἀνταγωνιστοῦ τοῦ ἐφεδρου ἐμετριάζετο ὅπως οὖν διὰ τῆς περιστάσεως, ὅτι συχνότατα ὁ ἐφεδρος καθίστατο ἐφ' ἑνὸς ζεύγους ἀγωνιστῶν. Διότι ἐν τοῖς μεγάλοις ἀγῶσι, μάλιστα ἐν Ὀλυμπίᾳ, μόνον δοκιμώτατοι καὶ ἔσχατοι ἀθληταὶ ἐτύχμων παρουσιασθῆναι.

Ὁ Πausanias τὸν ἐφεδρον πολλάκις ὀνομάζει ἀπλῶς διὰ τοῦ ὅρου καταλειπόμενος (5, 10, 1, Η'. 40, 2.)· ὁ δὲ Πλούταρχος (Πομπ. 53,) τὸν ἀνταγωνιστὴν του ἀποκαλεῖ κατάπονον. Ἰσπερ οἱ Ἕλληνες συγγραφεῖς τὴν λέξιν ἐφεδρος μεταχειρίζοντο μεταφορικῶς (Πλουτ. αὐτ.). « Ἐφεδρος τοῦ ἀγῶνος (τοῦ ἐμφυλίου πολέμου, ὁ Κράσσης) » Ἐφεδρος τῶν καιρῶν (Πολυβ. Γ. 12, 6.) οὕτω καὶ τὸ ῥῆμα ἐφεδρεῖν τοῖς καιροῖς, τοῖς τύποις (Δημοστ. Πολυβ. κ. ἄλ.)

Δ. Ι. ΜΑΤΡΟΦΥΓΑΝΣ.

ΔΙΑΦΟΡΑ.

— 0 —

ΠΑΡΑΔΟΣΕΩΝ ΣΤΟΙΧΗΜΑ. Ἀγγλὸς τις, Οὐγγρὸς τὸ ὄνομα, κατοικῶν πρὸ πολλοῦ εἰς Ἀμερικὴν, καὶ νυμφευμένος ἐκεῖ, ἡλικίαν ἔχων τεσσαράκοντα ἕως τεσσαράκοντα ἑπτὰ ἐτῶν, ἀναστήματος καὶ θυγρού μετρίου, ἀλλὰ κράσεως νευρώδους, ἐπρότεινε τὸ ἀκόλουθον παράδοξον στοίχημα·

Εἶπεν ὅτι δύναται νὰ περιπατήῃ, ὀγδοήκοντα ὥρας κατὰ συνέχειαν, ἐπὶ σανίδος μῆκος μὲν ἐχούσης 15, πλάτος δὲ 3 ποδῶν, καὶ ἐτοιχημάτισεν ἐξ χιλιάδας δραχμῶν.

Καὶ τὸ μὲν μέρος ὅπου ἐμελλε νὰ γείνη ὁ περίπατος ἦτο αἰθούσα μεγάλη, χωρητικὴ καὶ ἐκατὸν περίπου θεατῶν, ἡ δὲ σανὶς περικυκλούτο ἀπὸ φραγμῶν, καὶ μαρτυρὲς διαδεχόμενοι ἀλλήλους, ἠγρυπνοῦν διὰ τὴν ἀκριβοῦς ἐνέργειαν τῶν συμφορηθέντων.

Τὴν 29 Ἰουνίου, τὴν δευτέραν ὥραν μετὰ μεσημβρίαν, ὁ Οὐγὴς ἤρχισε τὸν περίπατον, ὅστις ἐμελλε νὰ τελειώσῃ τὸ ἑσπέρας τῆς Κυριακῆς, τὴν δεκάτην ὥραν. Οἱ θεαταί, διὰ νὰ παρασταθῶσιν εἰς τὸ δρᾶμα τοῦτο, ἐδίδον ποσότητά τινα ὀρισμένην ἥτις ἐδιπλασιάσθη τὴν Κυριακὴν. Ἐὰν ὁ Οὐγὴς δὲν ἐσπλήρου ἀκριβοῦς τὸ τοίχημα, αἱ εἰσπράξεις θὰ ἀφιερωθῶντο εἰς φιланθρωπικόν τι κατὰστημα.

Ἀλλ' ὁ Οὐγὴς τὸ ἐκέρδησεν. Ὁ βωμολεύτατος αὐτὸς ἄνθρωπος, ἐπεριπάτησεν ἀδιακόπως τρεῖς ἡμερονύκτια καὶ ὡς ὅτε ὥρας, ὑπομείνας μέγιστον κόπον, καθόσον τὸ διάστημα τὸ ὁποῖον διέτρεχαν ἦτο στενότατον, καὶ ἠναγκάσθη νὰ ἐπιστρέψῃ μετὰ πέντε ἢ ἑξ βήματα. Δὲν ἐκοιμήθη διόλου, καὶ ὅτε ἐγένετο ἑσπέρα ὄρθιος καὶ ἐπρωγε βαδίζων.

Φίλοι του τινὲς, διὰ νὰ διασκεδάσωσι τὴν ἀθυμίαν του, ἐβιάζον περὶ αὐτὸν καὶ τὸν ὠμίλου. Ἀλλὰ τὴν Κυριακὴν ἡ διασκεδασίς αὐτῆς κατέστη ἀνεπαρκής· οἱ ποδες του ἐναρκοῦντο, καὶ διὰ νὰ τοὺς φέρῃ εἰς τὴν πρώτην κατὰστασιν τοὺς ἐτάραττε ταχέως, καὶ κατὰ διαταγὴν του καὶ τοὺς ἐπληκτοῦν ἰατρῶν δερματίνων. Ἐρρίπτον προσέτι καὶ ψυχρὴν ὕδωρ κατὰ τῆς κεφαλῆς του διὰ νὰ ῥοοισθῇ τὸ πρῶτον τοῦ, καὶ μάλιστα οἱ πυρέττοντες διὰ τὴν αὐπνίαν ὀφθαλμοὶ του.

Κατὰ τὰς τελευταίας ὥρας πολυάριθμα στοιχήματα ἐγένοντο· αἱ μὲν ἤξιον ὅτι θὰ πέσῃ λειποθυμῶν, αἱ δὲ ὅτι ὁ ἀποδάνη, καὶ ἄλλοι εἶχον κλειότεραν πίστιν εἰς τὴν καρτερίαν τῶν ποδῶν τοῦ Οὐγῶ.

Τὸ ἑσπέρας ἡ ὁδὸς ἦτο ἀδιάλειπτος, τόσοι πληθεῖς περιέρχων συνεπιέζοντο διὰ νὰ μάθωσι τὸ ὁριστικὸν ἀποτέλεσμα. Τέλος πάντων τὸ ὡρολόγιον ἐσήμανεν δέκα ὥρας, καὶ ὁ Οὐγὴς ἐβιάζετο ἀκόμη τὸν περιετὺλιζαν ἀμέσως μὲ στεγνάσματα, τὸν ἐβαλον ἐντὸς λουτροῦ χλιαροῦ, καὶ πλὴν τοῦ ὑπερβολικοῦ κόπου καὶ τῆς μεγάλης ἀποναικώσεως τὴν ὁποίαν διασκεδάσεν ἐν μέρει ὁ ὕπνος, δὲν ἔπαυε διόλου ἡ ὑγεία του.

Ὅτε δὲ ἐξῆλθε τοῦ λουτροῦ δὲν τὸν ἀφῆκαν νὰ κοιμηθῇ κατὰ συνέχειαν ἀλλ' ἐκ διαλειμμάτων, ἐυπνίζοντες αὐτὸν συνεχῶς, διὰ νὰ μὴ ὑποπέσῃ εἰς ὀνείριον λήθαργον.

Ὅπως ὁ Οὐγὴς ἐκέρδησεν ἐξ χιλιάδας δραχμῶν, καθὼς καὶ ἄλλας τόσας προελθούσας ἀπὸ τὰ εἰσιτήρια.

Τὸ ἀπίστευτον τοῦτο κατόρθωμα τόσο μᾶλλον εἶναι ἀξιοθαύμαστον, καθόσον δὲν ὀφείλεται μόνον εἰς τὴν σωματικὴν δύναμιν τοῦ Οὐγῶ, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ἀκράτητον ἐπιθυμίαν του τοῦ νὰ πορισθῇ,

πρωχὲς ὧν, χρήματα διὰ νὰ ὑπάγῃ πρὸς τὴν σύζυγον καὶ τὰ δύο τέκνα του, καὶ νὰ φροντίσῃ περὶ αὐτῶν.

ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗ ΡΗΤΟΡΙΚΗ. Πρὸ ἐνὸς περίπου μηνὸς ἀνέγνωμεν εἰς τὰς ἐξέως ἐφημερίδας νεοφανὲς ἰσχυρότατον ρητορικὸν ἐπιχείρημα, εἰς τὸ ὁποῖον κατέρυγε βαλεντῆς τις τῆς Ἀρκτικής Ἀμερικῆς διὰ νὰ καταβάλλῃ τὴν ἀντίπαλόν του ἀφοῦ ἐκίνησεν πᾶσαν τὴν εὐρωπαϊκὴν αὐτοῦ, ἀφοῦ ἐκένωσεν ἐξ ὁλοκλήρου τὴν φαρέτραν τῶν ὕβρεων, πηδήσας ἀπὸ τοῦ βήματος ὡς ἄλλως λέων ἀρδρεμάτης καὶ μεγαλόθυρος, ὥρμησε κατὰ τοῦ διαφωνοῦντος συναδέλφου, καὶ δακνὼν ἀθλητικῶς τὴν ρίνα αὐτοῦ, ἀπέκοψε καὶ ἐξεσπενδόνισεν αὐτὴν εἰς τὸ μέσον τοῦ βουλευτηρίου.

Ἀλλ' ὡς φαίνεται, τοιαύτων ἐπιχειρημάτων δὲν γίνεται χρῆσις ἐν Ἀμερικῇ εἰς μὲν τὰ βουλευτικὰ βήματα, ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς δικαστηριοὺς περιτόλους· διότι αἱ τελευταῖαι ἐφημερίδες περιγράφουσι σκηνὴν οὐχ ἥττον ἀξιοπεριεργον.

Τὸ πλημμελειοδικεῖον τῆς Νέας Ἀγγλίας, δικάσαν μικρὸν ἀμάρτημα προχθὲν ἀπὸ τινος ἐταίρου, κατεδίκασεν αὐτὴν εἰς πρόστιμον, ἀλλ' εἰς τῶν δικαστῶν ἀναστάς διαμαρτυρήθη κατὰ τῆς ἀποφάσεως. «Φανέντες, εἶπε πρὸς τοὺς συναδέλφους αὐτοῦ, τοσοῦτον συγκαταβατικοί πρὸς τοιαύτην γυναικα, κατέστητε ἐνοχοὶ ἀρνησιδικίας, ἐξυβρίσατε τὴν δημοσίαν ἠθικήν».

Καὶ οἱ μὲν ἄλλοι δικασταὶ δυσχερεστήτησαν διὰ τὸν ἀνέκειον τοῦτον τρόπον, ἀλλ' ὁ πρόεδρος, καταφρονήσας τὸν ταλμητῖαν, προέβη εἰς ἄλλας ὑπαθέσεις.

Τὴν ἐπισύσαν, κατὰ τὴν ἐναρξιν τῆς συνεδριάσεως, ὁ διαμαρτυρηθεὶς δικαστὴς εἶπεν ὅτι εἶχε παρατηρήσεις τινὰς νὰ ἐπιφέρῃ ἐπὶ μίᾳ τῶν χρεσινῶν ἀποφάσεων· ὁ δὲ πρόεδρος ἀπεκρίθη ὅτι, εἰ καὶ γνωρίζων περὶ τίνος ἐπρόκειτο, ἐδίδεν ὅμως τὴν ἀδειαν εἰς αὐτὸν νὰ ὁμιλήσῃ.

Τότε ὁ δικαστὴς λαβὼν τὸν λόγον ἐλάλησεν εἰς ἄκρον ἀκατόμικ κατὰ τῆς διαγωγῆς τοῦ προέδρου ὡς πρὸς τὴν ὑπόθεσιν τῆς ἐταίρας, καὶ ἐνεφίλωχῶσεν εἰς λεπτομερείας προσβαλλούσας τὴν ἀκρίβειαν τοῦ προέδρου.

Ὁ πρόεδρος, ἀγανακτῆτας ἐπὶ τέλους, διέκοψε τὸν λαλοῦντα, καὶ κατεδίκασεν αὐτὸν εἰς εἰκοσιπενσάρων ὥρων φυλάκισιν ὡς ἐξυβρίσαντα τὸ δικαστήριον. Ὅτε δὲ ἀπήγγειλε τὴν ἀπόφασιν ταύτην ἐκρούσε τοσοῦτω σφοδρῶς τὴν πρὸ αὐτοῦ τράπεζαν, ὥστε συνετρίβησαν αἱ σανίδες. Ἀλλ' ὁ καταδικασθεὶς δὲν ἐνέδωκεν. «Ἀφ' οὗτου, ἀνέκραξε, τὸ πλημμελειοδικεῖον προεδρεύεται ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον τοῦτον, τὸ δημόσιον δὲν σέβεται πλέον τὴν δικαιοσύνην, καὶ ὁμολογῶ ὅτι ἡ καταφρόνησις τοῦ αὐτῆ εἶναι δικαία. «Ἐπειτα, μυκτηρίσας τὸν πρόεδρον διὰ βαναύσου χειρονομίας, εἶπε πρὸς αὐτὸν «Κ. πρόεδρε! ἔχε χάριν εἰς τὴν θέσιν σου· κατ' εὐτυχίαν ὅμως ἡ ἐξουσία σου δὲν θὰ διαρκέσῃ πολὺ. Μετ' ὀλίγον, θὰ

εἶμαθα καὶ οἱ δύο ἴσοι, καὶ τότε σὲ διορθώνω. Ἐν τοσούτῳ σὲ λέγω ὅτι εἶσαι γαῖδαρος. »

Τοῦτο ἀκούσας ὁ πρόεδρος ἀνέστειλε τὴν συνεδρίαν καὶ ὁρμήσας πρὸς τὸν ὑβριστὴν, ἠτοιμάσθη νὰ τὸν χειροτονήσῃ δεύντως. Ἀλλ' ὁ δικαστὴς, λαβὼν ἀμέσως θέσιν ἀμυντικὴν ἃ μὴ προχωρήσῃ, εἶπεν, εἰδεμὴ σὲ στέλλω νὰ προεδρεύσῃ κανὲν πλημμελειοδικεῖον εἰς τὸν ἄλλον κόσμον. » Καὶ ἐκβαλὼν πιστόλιον ἀπὸ τοῦ θυλάκιόν του, ἃ ἴδῃ, ἐπρόσθεσε, γελῶν, τί ὠραιότατην κάνναν ἔχει, ἀξιόλογον μάλιστα διὰ τὰ βυθίσῃ εἰς τὴν κοιλίαν σου σφαιρίδιον. »

Οἱ περιεστῶτες, ἀγανακτήσαντες, συνέδραμον τοῦς κλητῆρας, καὶ συλλαβόντες τὸν ἀνάξιον δικαστὴν, μετέφερον αὐτὸν εἰς τὴν φυλακὴν διὰ νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν καταδίκην του, μένων εἰς αὐτὴν 24 ὥρας. Μετὰ δὲ ταῦτα ὁ πρόεδρος ἐκάθησεν εἰς τὴν ἑδρὰν του καὶ ἀνενέωσε τὴν συνεδρίαν.

Τοιαῦτα ἀκαταμάχητα ἐπιχειρήματα δὲν εὐρίσκονται, νομίζομεν, εἰς τὴν ρητορικὴν τοῦ ἡμετέρου Ν. Βάρδα.

ΔΕΙΣΙΔΑΙΜΟΝΙΑ. Χυδαία τις παροιμία λέγει ἃ Ὅλα τὰ στραθὰ ψωμιά ἢ νόμψι μας τὰ κάμει. » Δὲν ἐνθυμούμαι πῶρα ὁποία τοιαύτης φύσεως παροιμία ὑπάρχει καὶ διὰ τὰς πενθεράς, διότι ἀπὸ καταβολῆς κόσμου, νόμφαι καὶ πενθεραί, πλὴν τῆς Εὐας ἥτις δὲν εἶχε πενθεράν, τρώγονται ὥς ὁ καὶ δὸς μὲ τὴν κάττα.

Τοῦτ' αὐτὸ συμβαίνει καὶ μεταξὺ τῆς λύσεως καὶ τῆς Ἀνατολῆς ἢ μὲν λύσεις εἶναι πενθερά, ἢ δὲ Ἀνατολὴ νόμφη ὥστε ὅ,τι στραθὸν συμβῇ, καὶ μάλιστα ἐπὶ θρησκευτικῶν, ἢ ἀνατολὴ τὸ κάμει. Οἱ ἀνατολικοὶ νηστεύουσιν; εἶναι δεισιδαίμονες ἐμμένουσιν εἰς ὅσα ἀπεφάσισαν αἱ ἐπτὰ σύνοδοι, καὶ δὲν καινοτομοῦσιν; εἶναι δεισιδαίμονες δὲν συνέρχονται εἰς γάμον μὲ τὰς πρώτας τῶν ἐκδελέας δυνάμει συγχωροχαρτίων; εἶναι δεισιδαίμονες.

Καὶ ὅμως ἐὰν οἱ ἀνατολικοὶ ἐπραττον ὅσα γίνονται καὶ μεταξὺ τῶν πλέον πεφωτισμένων ἐθνῶν, ποῖον ἐπίθετον θὰ ἐδίδετο εἰς αὐτούς; Δὲν βλέπομεν καὶ ἐκείστην καὶ εἰς αὐτὴν τὴν μητρόπολιν τοῦ πολιτισμοῦ, τοὺς Παρισίους, ἄνδρας λαβόντας πολλάκις ἐλευθέριον ἀγωγὴν, ἀποβουκολιζομένους ὑπὸ ὑποβατῶν, καὶ μάγων, καὶ προφητῶν, καὶ ἄλλων τοιούτων ἀγυρτῶν, ὧν οὐδὲ ἴχνος ἀπαντᾷται εἰς τὴν ὁμιλοῦμεν ἀνατολὴν.

Ὁ Δουκάκης ἀναφέρει ὅτι τὴν Κυριακὴν τῶν Παίων συνείθιζον οἱ θυτικοὶ νὰ ἐνδύσῃ με χρυσοῦ φαντῶν στολὴν ὄνον, νὰ τὸν παρουσιάζωσιν εἰς τὸ ἱερὸν βῆμα ἐν ὧρα τῆς λειτουργίας, καὶ περὶ τὸ τέλος αὐτῆς νὰ τὸν γονατίζωσι καὶ νὰ τὸν ἐρεθίζωσιν, ἕως ὅς ἐπιδοῇ εἰς ὀγκηθμούς, καὶ ὅτι συνωγκᾷτο μετ' αὐτοῦ καὶ ὅλον τὸ περισσὸς πλῆθος! Τί θὰ ἔλεγον περὶ ἡμῶν ἐὰν ἐτελοῦμεν τοιαύτην γελοίαν καὶ ἀνέητον τελετὴν.

Ἀνεγνώμεν εἰς τὰς τελευταίας ἐφημερίδας, ὅτι δύο βοσκαὶ εἰπόντες ὅτι ἶδον κατ' ὄναρ, ἐνῶ ἐκοιμῶντο ἐπὶ τινος ὄρους, τὴν Παναγίαν, εἴλκυσαν μέγα

πλῆθος προσκυνητῶν εἰς τὸ ὄρος ἐκεῖνο, οὕτινος τὸ ὕδωρ μετέβαλον εἰς ἁγίασμα, καὶ ὅπου καὶ θαύματα ἐγένοντο, περὶ ὧν πολλὰ ἐγράφθησαν καὶ ἐρρέθησαν. Οἱ εὐφρεῖς βοσκοὶ κατώρθωσαν ἐν τοσούτῳ τὸν σκοπὸν αὐτῶν διότι οἱ προσκυνηταὶ ἐκένωσαν τὰ βαλάντια αὐτῶν εἰς χεῖρας τῶν θεοπνεύστων ποιμένων, διὰ νὰ ἀνεγείρωσι ναὸν ἐπὶ τοῦ τόπου τοῦ ἁγιασματος.

ΣΙΒΗΡΙΑ. Ἐταξείδευον, λέγει τις τῶν περιηγητῶν τῆς Σιβηρίας, ἐπὶ τῆς Λένης, ἐπιβαίνιον προῖκν τινὰ τοῦ Μαΐου εἰς λέμβον ταχυδρομικὴν. Ἡ θέα τῆς ἀνωμάλου ὄχτης μὲ κατεγαθήτευσεν, καὶ νανουρίζομενος ἀπὸ τὸν φλοῖσθον τῶν κυμάτων καὶ τὸν μονότονον ῥόθον τῶν κωπῶν ἀπεκοιμήθη. Ἀλλ' αἰφνης ὁ ῥόθος ἔπαυσε, τῆς λέμβου ὁ δρόμος ἠλαττώθη, καὶ οἱ κωπηλάται διέκοψαν τὸ ἔργον τῶν τότε ἐξύπνησα καὶ ἐγώ.

Ἀντὶ δὲ τῆς ἀκτινοβολοῦς λάμπειος τῆς ἡμέρας, ἶδον ἀσθενὲς λυκαυγὲς, διότι, κατὰ τὸ μέρος ἐκεῖνο, ἡ Λένα ἐσχεπάζετο ἀπὸ ἐκτεταμένον θόλον κρυστάλλινον, τρεῖς πηγὲς ἀνυψούμενον ὑπεράνω τοῦ ὕδατος. Ἦτο δὲ ὀριζόντιος ὁ θόλος οὗτος, καὶ πρὸς τὸ κέντρον μάλιστα ἐκσιλαίνετο ὀλίγον. Οἱ ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου τὸν διεπέραν ποῦ καὶ ποῦ, ὥς ἂν ἦτο κρύσταλλον, καὶ τὸ φῶς λαμπυρίζον ἐλάμβανε βαρὴν κυανωπὴν ὥς εἰς τὰ φαντασιώδη σπήλαια τῶν μοιρῶν τοῦ μύθου.

Ἀφοῦ παρατήρησα καλῶς τὸ ἀξιοθαύμαστον ἐκεῖνο θέημα, ἐνόησα τὸν κίνδυνον τὸν ὁποῖον θὰ διέτρεχον ἐὰν κατέπιπτεν ὁ θόλος. Διέταξα λοιπὸν τοὺς ἐρέτας νὰ κωπηλατήσωσι γενναϊότερον, διὰ νὰ ἐξέλθωμεν τὸ ταχύτερον ἀπὸ τοῦ ἐπικίνδυνου ἐκεῖνο μέρος. ἃ Σιώπα, μὲ ἀπεκρίθησαν μὲ φωνὴν ταπεινὴν, δὲν πρέπει οὔτε νὰ ὀμιλήσωμεν, οὔτε νὰ κωπηλατήσωμεν, διότι καὶ ὁ φλοῖσθος καὶ ἡ φωνὴ συντρίβουσι τὸν πάγον! »

Ἐνόησα ἀμέσως τὸ ὄρθον τῆς παρατήρησεως ταύτης, διότι καὶ ὁ ἐλάχιστος ἦχος ἤρκει εἰς τὸ νὰ διασχίτῃ τὸ πυκνὸν ἐκεῖνο κάλυμμα. ἃ Ἀφοῦ ἐκώμην ἀπ' ἐδῶ, μὲ εἶπέ τις τῶν κωπηλατῶν, κένωσε τὸ πυροβόλον σου, καὶ θὰ ἰδῇς τί θὰ συμβῇ. ἃ Πρώτιστα ἂν θὰ διαρκέτῃ πολὺ ὁ θόλος, καὶ μὲ ἀπεκρίθησαν ὅτι πολλάκις ἔχει δεκατριῶν βερστίων μήκος ἄλλ' ὅτι δὲν ἐγνώριζον πόσον εἶχεν ὁ παρὼν, διότι πρώτην φοράν ἐταξείδευον ὑπ' αὐτόν.

Μετὰ ταῦτα μ' ἐξήγησαν τὸ φαινόμενον αὐτὸ, τὸ ὁποῖον εἶναι ἀπλούστατον. Εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο ἡ Λένα ἔχει ὄχθας ὑψηλὰς καὶ ἀποτόμους. Τὸ φθινόπωρον, ὅταν διὰ τὴν ὀλιγοχρόνιον θερμὴν διαλύονται οἱ πάγοι, αἱ ὄχθαι αὐταὶ πληροῦνται ὕδατος. Ἐν καιρῷ τῆς πλημμύρας ταύτης, ὁ ποταμὸς ἐκγινώσκει, καὶ τότε φθάνει ὁ χειμὼν ὅστις διαρκεῖ τοῦλάχιστον δέκα μῆνας. Τὸ ὕδωρ ἐπανέρχεται εἰς τὸ κύτος του, καὶ ἀφίνει ὑπεράνω αὐτοῦ θόλους πεπαγωμένους καὶ κρημαμένους εἰς τὸν ἀέρα παντοῦ ὅπου ὑποστηρίζουσιν αὐτοὺς βράχοι ἄλλ' ὅσα

αἱς τὸ ὑποστήριγμα αὐτὸ παύει, ὁ πάγος πίπτει.

Τὸ φαινόμενον τοῦτο δύναται νὰ συγκριθῇ πρὸς τὸ κρυστάλλινον παλάμιον τοῦ Δονδίνου στηριζομένου ἐπίσης ἐπὶ στύλων, καθόσον καὶ οἱ βράχοι τῆς Λένης εἶναι, καὶ ὀνομάζονται μάλιστα εἰς Σιθρίαν, στύλοι.

Λίγνης τὸ φῶς γίνεται ζωηρότερον, καὶ ἀναγγέλλει τὴν ἀπελευθέρωσιν μας· ἡ λέμβος ἐξέρχεται καὶ ἐγὼ κενῶν ἀμέσως τὸ πυροβόλον μου. Ἡ ἡχώ ἐπαναλαμβάνει τὸν κρότον, ὁ πάγος τρίζει, καὶ ὁ ὄλος καταποντίζεται μετὰ κατάρτου ὡς κεραυνός· τὸ ὕδωρ παρασύρει τὰ τεμάχια τοῦ πάγου, καὶ αἱ λέμβοι σπουδάζουσι νὰ φύγωσι μακρὰν ὡς ἀστραπή, διότι ἄλλως κινδυνεύουσι νὰ βυθισθῶσι.

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ.

(Συνέχεια. Ἰδε φυλλάδ. ΡΗ').

—ο—

LXXV.

Σήμερα, Δῆμό μου, πασχάλια, σήμερα πανηγύρι·
Τὰ παλληκάρια χαίρονται καὶ ρίχνουν 'στὸ σημάδι·
Καὶ σὺ, Δῆμο, 'στὰ Γιάννια στὸν ἄλυσσ τοῦ Μπέη,
Στὸν ἄλυσσ, 'στὸ κούττουρο, στὸ ἔρμιο τὸ τρουγκούκι.
Καὶ ὅλος ὁ κόσμος σ' ἔλεγεν καὶ Τυῦρκοι καὶ Ῥωμαῖοι,
Δῆμό μου, κάτσε πρόνιμα, κάτσε ταπεινωμένα.
'Εσεῖς καλὰ τὸ 'ἔφατε, καὶ Τυῦρκοι καὶ Ῥωμαῖοι,
'Εγὼ 'μαι ὁ Δῆμος ξακουστός, ὁ Δῆμος ξακουσμένος·
Νὰ κάμῃ ὁ Θεὸς κ' ἡ Παναγία κ' οἱ Ἅγιοι ποῦν ἀπάνω,
Νὰ γέρευε τὸ χέρι μου νὰ 'πιάσω τὸ σπαθί μου
Νὰ κάμω μάχαις δίχως γιοὺς, νυράχαις δίχως ἄνδρας,
Νὰ κάμω καὶ μιὰ ἀρχόντισσα νὰ περπατῇ νὰ κλαῖ.
Νὰ σκότωνα τὸν ἄνδρα της, τὰ δύο τὰ παιδιὰ της
Καὶ τότε νὰ ἀπέθνησκ. Καὶ γὰρ νὰ κάμω χάρι.
Αὐτὸς ἦταν 'ποῦ μ' ἔκαμα καὶ κάθωμαι στ' ἀλόσια.
Στὸν ἄλυσσ, 'στὸ κούττουρο, τὸ ἔρμιο τρουγκούκι.

LXXVI.

'Ανάθεμά σε Μπουγάδικά, μὲ τὰ ποτάμια 'ποῦ 'χεις
'Εχεις ποτάμια ἀπέραγα, βουνὰ κατακλεισμένα.
Κ' ἔστειλε τὸν πετρίτη μου, κοιτῇ νὰ μοῦ φέρῃ
Καὶ οὐδ' ἔλθε κ' οὐδ' ἐφάνηκε, κ' οὐδὲ κυνῇ φέρνει.
Διαλαλητάδες ἔδωλα σ' ὅλα τὰ κατὰλικά
Ποὺς ἔχει βοόχια 'στὰ βουνὰ καὶ ἀντίθεργα 'στοὺς κάμπους,
Κ' ἔπιασε τὸν πετρίτη μου, κ' ἔπιασε τὸ πουλί μου.
'Αν εἶναι νιὸς νὰ χεῖρεται καὶ νιὸς νὰ καμαρῶνῃ
Κ' ἂν εἴν' κανένας γέροντας νὰ κάθεται νὰ κλαῖ.
Τάχα δὲν ἤμουν καὶ γὼ νιὸς, δὲν ἤμουν παλληκάρι,
Τάχα δὲν ἐκερπάτησα τὴν νύκτα μὲ φεγγάρι,
Καὶ τὴν αὐγούλα μὲ δροσιά, ὄντα λαλοῦν τ' ἀηδόνια;
Τ' ἀηδόνια 'πάνε 'σταῖς φωλιαῖς καὶ τ' ὁμορφαις νὰ πλύνουν.
Κ' ἐπῆρα τὸ τουφέκι μου καὶ ζόνω τὸ σπαθί μου
Καὶ κάμω τὸν ἀνέρορο σὲ μιὰ ψιλὴ βαχούλα,

Κ' ἐπῆγα κ' ἐξημέρησα μίαν 'στὸ Μοναστήρι.
Σαράντα χρόνους ἔκαμα ἀρματολὸς καὶ κλέφτης,
Καὶ τώρα μοῦ ἔλθε ὁ θάνατος καὶ θέλω ν' ἀποθάνω.
Τρεῖς λυγερὰς τὸν κέρναγαν καὶ δύο μπιρμπιλομέταις.
'Ἡ μία κερνᾷ μὲ τὸ γιαλί, κ' ἡ ἄλλη μὲ τὴν κούπα
Κ' ἡ τρίτη ἡ ὁμορφότερη μὲ μεστραπὰ ἀσημένιο.
Σήκω, ἀφέντη μου, ἀπ' τὴ γῆς καὶ σήκω ἀπ' τὸ στρώμα,
Νὰ σὲ κερνάω οὐδ' φορᾷς, νὰ σὲ κερνάσω πίνετε.
Μὴ λὲς πῶς ἔλθε ὁ θάνατος καὶ θέλεις νὰ 'πεθάνης.
Δὲν εἶν' κερνὸς γιὰ θάνατο νὰ θέλῃς νὰ ποθάνης.
Σύρτε, κορίτσι μ', 'σὶ, ὁ καλὸ καὶ 'στὴν καλὴ τὴν ὥρα
Καὶ ἐγὼ θὰ πάω 'στοὺς πολλοὺς, θὰ πάω 'στὸν κάτω κόσμον.

LXXVII.

Τί ἔχουν τῆς Πάτρας τὰ βουνὰ καὶ στέκουν μαρμαρέν·
Δίχως χιονιὰ χιονίζονται, δίχως βροχαῖς βροχιώνται,
Απ' τῶν κλεφτῶν τὰ κλάματα καὶ ἀπὸ τὸ μυρολόι,
Ποῦ 'ρχετ' ἕνας δερβένταγας κ' ἕνας κερνὸς ἀράνης.
Στέλνει καὶ γράφει μιὰ γραφὴ 'στὸν Κώστα Κοντογιάνη
Καὶ ὁ Ζιχαράκης τὴν ἔλαθε στέκει καὶ τὴν διαβάζει.
Δὲν σὲ φοβοῦμαι, Γιουσαῦφ Ἀγά, 'στὸν νοῦν μου δὲν σὲ βάνω
'Εχω τρακόσους 'στ' Ἀγρὰ, τρακόσους εἰς τὴν Πάτρα.
Κ' ἐτός μου βγαίνω σὲ βουνὰ, βγαίνω νὰ πολεμήσω.
Ποῦ 'σαι, Γυφτάκη μου ἰδελφέ, καλέ μου ξακουσμένε.
'Ο Καλεμῆς σκοτώθηκε, Γυφτάκης 'πάνι στὸν τόπο.
Καὶ ὁ Ζιχαράκης πολέμῳ 'αὐν ἄξιον παλληκάρι
'Ψηλὴ φωνοῦλα ἔσυρα ὅσο καὶ ἂν ἤμπορούσα.
Φωνοῦλα τρύπα τὰ βουνὰ καὶ τρύπα καὶ τοὺς κάμπους,
Μπῆ: κ' ἀκούσει ἡ κλεφτουριά καὶ ὁ Καπετὰν Μήτσος,
Νὰ 'ρθεῖν νὰ μᾶς βγάλουν ἀπὸ τοὺς κερατάδαις.
Κ' ὁ Μήτσος δὲν ἀκούστηκε 'φέτος τὸ καλοκαίρι.
Μᾶς εἶπαν 'πάνι 'στὴ Φραγκιὰ, μᾶς εἶπαν πάνι 'στὸ Θιάκι,
Πέτε τὰ χερσιόματα καὶ δὲν θ' ἀνταμωθοῦμε.
Μὴν 'πάη κατὰ τὴν μένα μου, κατὰ τὴν ἀδελφή μου,
Κ' ἂν τὸν βωτήσῃ ἡ μάνα μου, κ' ἡ μαῦρη ἀδελφή μου,
Νὰ μὴν 'πῇ πῶς σκοτώθηκε 'στὴν ἔρημη τὴν Πάτρα,
Νὰ 'πῇ πῶς ἐπυλνέυθηκε καὶ ἐπῆρα νὰ γυναῖκα,
Πῆρα τὴν πέτρα πενθερά, τὴν μαῦρη γῆ γυναῖκα
Καὶ αὐτὰ τὰ λιανολίθαρα τὰ πῆρα συγγενάδια.

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ.

—ο—

Εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς Ν. Πανδώρας πω-
λοῦνται.

α. — Ὁ ἱππότης Ἀρμαντάλ πρὸς δρ.	4.
β. — Ὁ Δασοφύλαξ.	3.
γ. — Ὁ Χάρτης τῆς ἐν Νε-
οκάστρῳ ναυμαχίας.	1.

Ἀγοράζει δὲ τὸ Γραφεῖον τῆς Ν. Πανδώρας καὶ τὸν Δ. τόμον αὐτῆς, ἢ τουλάχιστον τὰ φυλλάδια 2. 3. 4. 5. 6. 7, καὶ 8.

—ο—